

OSLOVENIE, PRÍSTAVOK, VSUVKA

Oslovenie

- Slúži na nadviazanie kontaktu s adresátom, na upútanie jeho pozornosti
- môže byť *na začiatku vety* / *v strede vety* / *na konci vety*
- Oslovenie môže byť v *dvoch pádoch*:
 - _____ (Mama, zavolaš mu?)
 - _____ (Otče, pomôž nám!)
- vo vete ho *oddeľujeme* _____

Označ, kde sa vo vetách nachádza oslovenie.

- Otec, pôjdem do sveta! _____ Katka, to si bola ty? _____
- Dajte, švagor, pripijeme si! _____ A to si, ľudia, ako predstavujete? _____
- To sa ti ako podarilo, Janka? _____ Daj nám zdravia, Bože! _____

Vyhľadaj vo vete oslovenie, vypíš ho a urči jeho pád.

	<i>oslovenie</i>	<i>pád</i>
Pripravili sme vám, milí rodičia, prekvapenie.		
Miši, už si tu dlho?		
Bratku, kúp si to auto radšej nové.		
Zuzka, to je super kamarátka.		
Počkaj ma Kati, už idem.		
Oci, môžem ísť k Mišovi?		
Soni, tešíš sa na lyžovačku?		
Rozmýšľaj, človeče!		
Ľudia, veď nebláznite!		
Mama, odvezieš ma do školy?		

Označ vety, v ktorých je oslovenie správne oddelené čiarkou.

- Pani učiteľka, mám otázku. Teraz sa, milí hostia presunieme do obývačky.
- Babka prosím si čaj. A ty si dáš čo, Martin?
- Peter, daj mi to! Poďme deti, von.
- Piataci, posuňte sa ďalej! Dobrý deň, pani Nováková, rád vás vidím!
- Dovidenia pán policajt! Prosím ťa, Alex, donesieš mi pohár vody?

Prístavok

- voľne zhodný prívlastok (porovnaj: Níl, **najdlhšia rieka sveta**, leží v Afrike. **Najdlhšia rieka sveta** leží v Afrike.)
- stojí za nadradeným _____ (napr. **Bratislavu**, hlavné mesto Slovenska, navštevujem rád. Ten **pohár**, červený s bielymi bodkami, mi darovala babka.)
- **pomenúva z iného hľadiska to, čo už bolo pomenované, dovysvetľuje, dopĺňa informáciu**
- zvyčajne je rozvitý a od nadradeného podstatného mena ho oddeľujeme:
 - _____ (Matej, **kľúčový hráč**, v zápase nenastúpil.)
 - _____ (Cudzie jazyky – **angličtinu a francúzštinu** – mám úplne najradšej.)
 - _____ (Pri dieťe sa neodporúčajú sladkosti: **čokolády, cukríky či koláče**.)
 - _____ (Plač malej Hanky (**jeho sestry**) sme počuli až v obývačke.)
 - _____ (Zákonný zástupca, resp. **rodič**, sa musí dostaviť do školy osobne.)

V ktorých vetách je prístavok? Označ.

- Veľký čínsky múr dosahuje dĺžku 2400 kilometrov.
- Níl, najdlhšia rieka sveta, priniesol Egypťanom úrodnú vodu uprostred púšťového piesku.
- V Koloseu, najväčšom amfiteátri v staroveku, diváci najradšej sledovali zápasy gladiátorov.
- Navštívili sme Tatry, naše veľhory.
- Môj priateľ Peter nakoniec súťaž vyhral.
- Naša učiteľka (pani Nováková) nám všetko podrobne vysvetlila.
- Na predstavenie sme, samozrejme, prišli.
- Personifikácia, čiže zosobňovanie, je obľúbená básnická figúra.
- Dresy, ktoré sme mali počas zápasu oblečené, mama hneď oprala.
- Jeho rodičia (teta Marta a ujo Tomáš) mu pripravili prekvapenie.

Doplň vety vhodným prístavkom.

Do Košíc, _____, som vždy chcela ísť na výlet.

Zuzka, _____, má dnes narodeniny.

Môj brat Krištof hráva rôzne športy, _____.

Na literatúre sme sa učili o významnom slovenskom spisovateľovi, _____.

Slovné druhy, _____, viem vyhľadať vo vete.

Vsuvka

- **doplňa informácie** do výpovede/vety (napr. Zapisala si to –poprosila ju o to mama.)
- vyjadruje **subjektívne poznámky** (napr. Katka dnes, a to si myslím ja, nepríde.)
- vsuvku z vety **môžeme / nemôžeme vynechať** bez toho, aby sa zmenil význam vety (porovnaj: Túto izbu, **ako som už hovoril**, prenajímame. – Túto izbu prenajímame.)
- vsuvkami často bývajú výrazy **s časticami a slovesami neistoty**, napr. (asi, samozrejme, úprimne povedané, myslím, tuším, povedzme,...)
- od zvyšku vety vsuvku oddeľujeme:
 - _____ (Ani Michal, **a to je už čo povedať**, tie dvere nemohol otvoriť.)
 - _____ (Do školy prišiel – **na vlastné oči som to videla** – úplne mokrý.)
 - _____ (Vykrikovať sa (**a to si dobre zapamätajte**) na mojej hodine nebude.)

Z viet vypíš vsuvku a doplň čiarky.

Damián a to bolo zvláštne prišiel dnes bez desiaty. _____

Vaša práca a to sa nebojím povedať má veľkú budúcnosť. _____

Bol to dobrý zápas lepšie povedané dobrá snaha. _____

Remeslo ako hovorievala moja starká má zlaté dno. _____

Prídem k tebe myslím zajtra. _____

Stretnime sa povedzme o dvanástej. _____

Ja vám prepáčte mi to musím povedať pravdu. _____

Ja sa na ten test neučím úprimne povedané. _____

Rozlíš či je vo vete vsuvka, prístavok oslovenie alebo ani jedno z uvedených.

	oslovenie	prístavok	vsuvka	X
Náš učiteľ dejepisu, pán Kamenický, nám to vysvetlil.				
Sľúbil nám to, ale, žiaľ, neprišiel.				
Výtvarné umenie, napr. sochárstvo či maliarstvo, má veľký vplyv na mladých autorov.				
Na teba si, Patrik, zvlášť dám pozor.				
Ten pán, ktorý práve vystúpil z auta, je môj starý otec.				
Ten film bol, povedzme si to otvorene, celkom nudný.				
Oci, ty mi neustále niečo zakazuješ!				
Na dovolenke vo Francúzsku sme navštívili aj slávnú Eiffelovu vežu.				
Pozval som aj Martina, môjho suseda.				
Ja sa, ako neustále hovorí mama, veľmi podobám na otca.				
Pomôžeš mi, prosím, s domácimi úlohami?				
Môžem vám, Pani Kráľová, pomôcť s nákupom?				